

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство»
за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство»
галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
рівня вищої освіти «магістр»
у Подільському державному аграрно-технічному університеті

Згідно Закону України «Про освіту», підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту», пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. №978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» зі змінами від 01.11.2014 р., «Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 14 січня 2002 р. №16. «Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», затверджених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 р. №689, «Ліцензійними умовами надання освітніх послуг у сфері вищої освіти», затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 29.11.2017 р. за №320-л «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

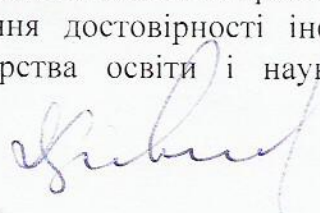
- **Хреновськов Едуард Іванович** - завідувач кафедри садівництва, виноградарства, біології та хімії Одеського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор, **голова комісії**;
- **Гулько Богдан Іванович** - доцент кафедри садівництва і овочівництва Львівського національного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, **член комісії**

у період з 19.11.2018р. по 21.11.2018р., керуючись законом України «Про вищу освіту», Положенням про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. №978 та іншими наказами й інструкціями Міністерства освіти і науки України, розглянула подані матеріали та провела перевірку на місці діяльності Подільського державного аграрно-технічного університету щодо підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» рівня вищої освіти «магістр», проаналізувала організацію навчально-виховного процесу, вивчила кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне, інформаційне забезпечення підготовки фахівців, які навчаються за вказаною освітньо-професійною програмою.

Експертиза проведена за такими напрямками:

1. Підтвердження достовірності інформації, поданої до Акредитаційної комісії Міністерства освіти і науки України Подільським державним

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновськов

аграрно-технічним університетом у зв'язку з акредитацією освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» рівня вищої освіти «магістр».

2. Підтвердження відповідності встановленим законодавством вимогам щодо кадрового складу, його наукового рівня, забезпечення нормативних вимог. рівня науково-дослідницької діяльності випускової кафедри.
3. Повнота навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» рівня вищої освіти «магістр». наявність навчальної документації, рівень забезпеченості літературними джерелами, використання комп'ютерних технологій і програм.
4. Відповідність нормативам Міністерства освіти і науки України щодо матеріально-технічного забезпечення освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство», яка акредитується.
5. Якість підготовки фахівців.

У процесі перевірки експертна комісія проаналізувала:

1. Установчі документи Подільського державного аграрно-технічного університету.
2. Навчально-методичний комплекс освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» освітнього ступеня «магістр».
3. Навчальний план підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство».
4. Освітньо-професійну програму «Садівництво та виноградарство» підготовки магістрів зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство».
5. Комплект документів щодо методичного та інформаційного забезпечення підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство».

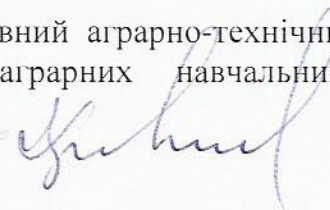
Висновки експертів підготовлені на основі вивчення відповідних документів, що регламентують діяльність ПДАТУ, навчально-методичної документації напряму підготовки, проведення співбесід з керівництвом та науково-педагогічними працівниками випускової і профільних кафедр.

Експертна комісія вважає, що інформація, подана до Міністерства освіти і науки України Подільським державним аграрно-технічним університетом, є достовірною.

1. Загальна характеристика Подільського державного аграрно-технічного університету

Подільський державний аграрно-технічний університет створений розпорядженням Кабінету Міністрів України за № 472 від 13 липня 2004 року на базі Подільської державної аграрно-технічної академії. Університет є закладом вищої освіти державної форми власності, підпорядкованим Міністерству освіти і науки України.

Подільський державний аграрно-технічний університет IV рівня акредитації - один з провідних аграрних навчальних закладів України, який готує

висококваліфікованих фахівців для агропромислового комплексу та інших галузей, проводить фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

Історія Подільського державного аграрно-технічного університету починається із факультету, створеного при Кам'янець-Подільському українському університеті, під керівництвом та з ініціативи ректора, одночасно і Міністра Народної Освіти України, професора Івана Огієнка.

Закон про відкриття сільськогосподарського факультету Уряд Української Народної Республіки, який у 1919 році перебував у м. Кам'янець-Подільському, видав 1 квітня 1919 року, а Директорія затвердила його 9 квітня цього ж року. Кам'янець-Подільський став шостим містом в Україні, де почали готувати спеціалістів з вищою аграрною освітою.

Урочисте відкриття факультету відбулося 22-го жовтня 1919 року, в день відзначення річниці університету розпочали заняття 235 студентів - майбутніх агрономів молодой держави України. У 1921 році проходить його реорганізація в сільськогосподарський інститут. Розпочали роботу 11 кафедр, сільськогосподарський музей та бібліотека, ботанічний сад, метеостанція, зразковий город - дослідне поле, зразкова навчальна молочна ферма та вівчарня, навчальна пасіка на 50 бджолосімей. Першим ректором було обрано професора Полонського Олексія Миколайовича.

У 1930 році Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут було розділено на два вищих навчальних заклади: Інститут технічних культур та Зоотехнічний інститут. Інститут технічних культур готував лише агрономів та проіснував у Кам'янці-Подільському до 1933 року. У 1933 році його тимчасово було приєднано до Житомирського сільськогосподарського інституту. Зоотехнічний (птахівничий) інститут здійснював підготовку зоотехніків і перебував у Кам'янець-Подільському до березня 1935 року. Потім студентів, за їх бажанням, перевели до Херсонського сільськогосподарського інституту.

Перед Другою світовою війною усі ВНЗ в м. Кам'янець-Подільському були закриті в зв'язку із близькістю західного кордону, а обласний центр Кам'янець-Подільської області переведено до Проскурова - сьогодні м. Хмельницький.

За пропозицією Міністерства вищої освіти України 26 жовтня 1954 року, Рада Міністрів колишнього СРСР видала розпорядження про продовження діяльності Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту. Заняття студентів в інституті відновилися у лютому 1955 року.

Інститут стає провідним регіональним ВНЗ, випускники якого працюють в господарствах та державних установах Хмельницької, Вінницької, Тернопільської, Чернівецької, Івано-Франківської областей. Багато з них трудяться в інших регіонах України, а також Росії, Білорусі, Молдови і Казахстану.

У 1960-1980-х роках матеріальна база інституту значно зміцніла і розширилася. У 1964 році було збудовано головний корпус, а пізніше в 70-80-х роках приміщення для факультетів механізації сільського господарства, економічного і ветеринарної медицини, нові три гуртожитки для студентів із спортивним комплексом, 4 житлових будинки для викладачів. Зміцніла матеріальна база не тільки інституту, а й навчально-дослідного господарства.

У 1966 році відкривається факультет механізації сільського господарства, в 1972 році – економічний факультет, в 1983 – факультет ветеринарної медицини, підготовче відділення, факультет підвищення кваліфікації, проблемна лабораторія з технології вирощування, генетики та селекції гречки. Інститут стає провідним регіональним ВНЗ. За час існування інституту підготовлено більше 47,5 тис. фахівців.

У 1995 році інституту надано статус академії, а в 2004 році статус Подільського державного аграрно-технічного університету.

Сьогодні університет готує фахівців для аграрної галузі за 18 спеціальностями освітнього ступеня «бакалавр» та за 17 спеціальностями – освітнього ступеня «магістр», а також свої науково-педагогічні кадри через аспірантуру – 6 спеціальностей і докторантуру – 3 спеціальності. Функціонують 2 спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій.

На сьогоднішній день до складу університету входять: 4 факультети, навчально-науковий інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки, навчально-науковий інститут дистанційної освіти, науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексеевої, 7 коледжів в Хмельницькій (3), Чернівецькій (2), Тернопільській (1) і Івано-Франківській (1) областях, ботанічний сад, навчально-дослідний центр «Поділля», ветеринарна клініка, навчально-дослідна база «Бджільництво», зооветклініка, навчально-дослідний сад, п'ять проблемних науково-дослідних лабораторій, 28 кафедр, наукова бібліотека на 635814 примірники наукової, навчальної та спеціальної літератури.

Загальна кількість здобувачів вищої освіти 3504 особи (табл. 1).

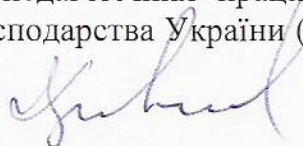
Таблиця 1

Загальна характеристика Подільського державного аграрно-технічного університету

№ п/п	Показники діяльності	Кількісні параметри
1	Сукупний ліцензійний обсяг прийому здобувачів вищої освіти	2518
	- бакалавра	1775
	- магістра	743
2	Кількість здобувачів вищої освіти разом:	3504
	у т.ч. за формами навчання:	
	- денна	1842
	- вечірня	-
	- заочна	1662
3	Кількість навчальних груп	150
4	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців, всього:	35
	У т. ч. за освітніми рівнями:	
	- бакалавра	18
	- магістра	17
5	Кількість кафедр, всього:	28
	З них випускних:	19
6	Кількість факультетів (інститутів)	6
7	Загальна /навчальна площа будівель, м ²	62152,5/ 24078,3
	з них:	
	- власні	62152,5/ 24078,3
	- орендовані	-

В складі науково-педагогічних працівників університету 2 – Заслужених працівника сільського господарства України (Іванишин В.В., Строяновський В.С.); 3-

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Заслужені діячі науки і техніки України (Бахмат М.І., Гораш О.С., Овчарук В.І.); 3 – Заслужені працівники освіти України (Печенюк В.І., Рудь А.В., Цвігун А.Т.); 1 – Заслужений економіст України (Місюк М.В.). Професор Цвігун А.Т. обраний членом-кореспондентом НААН України.

Юридичними підставами для здійснення освітньої діяльності Подільського державного аграрно-технічного університету є:

- 1) Статут Подільського державного аграрно-технічного університету затверджений наказом Міністерством освіти і науки України №10 від 04 січня 2007 р.
- 2) Ліцензія на надання освітніх послуг ПДАТУ серія АЕ № 636463 від 10.06.2015р.
- 3) Довідка про включення ПДАТУ до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 26.02.2015 р.
- 4) Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб-підприємців № 116102 серія АД від 30.01.2014 р.
- 5) Довідка про внесення до Державного реєстру вищих навчальних закладів України, реєстраційний № 20173759 від 26.02.2015 р.
- 6) Сертифікат про акредитацію ПДАТУ серія РД-IV №2326510 від 8 липня 2014р.
- 7) Наказ МОН про закріплення державного майна № 911 від 23.06.2017 р.

Очолює Подільський державний аграрно-технічний університет (ПДАТУ) ректор – *Іванишин Володимир Васильович*, доктор економічних наук, професор. Заслужений працівник сільськогосподарства України. Є відомим фахівцем в галузі науково-теоретичного обґрунтування і розробок з економіки та управління народним господарством. На посаді ректора працює з 2014 р.

В ПДАТУ підготовка фахівців рівня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» здійснюється згідно відповідного сертифікату про акредитацію на факультеті агротехнологій і природокористування випусковою кафедрою – садівництва і виноградарства.

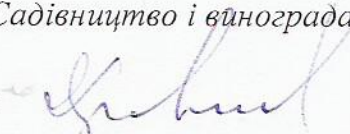
Кафедру з 2018 року очолює Зеленський Віктор Анатолійович – відмінник освіти України, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Навчальний процес на кафедрі забезпечують 6 науково-педагогічних працівників. З них: докторів наук, професорів – 1 (17%); доцентів, кандидатів наук – 4 (67%); асистентів – 1 (16%).

На кафедрі працює Заслужений діяч науки і техніки України, доктор сільськогосподарських наук, професор Овчарук В.І. Середній вік професорсько-викладацького складу випускової кафедри складає 48,7 роки.

Всі науково-педагогічні працівники кафедри мають базову освіту, відповідну до дисциплін, що викладають. Більшість мають значний науково-педагогічний стаж та досвід роботи на виробництві або в науково-дослідних установах. Співробітники кафедри постійно працюють над підвищенням рівня кваліфікації, покращенням якості викладання, займаються методичною та науковою роботою.

Висновок. *Перевіривши наявність та достовірність документів, що забезпечують правові основи діяльності, експертна комісія зазначає, що Подільський державний аграрно-технічний університет має оригінали основних установчих документів, що відповідають вимогам акредитації; юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності за спеціальністю, що акредитується. Університет має в наявності усі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 203 «Садівництво і виноградарство».*

2. Формування контингенту студентів

Відповідно до проведеного аналізу діяльності ПДАТУ та випускової кафедри з питань організації, планування і формування контингенту студентів, а також виконання ліцензійних обсягів прийому, комісія встановила, що основними організаційними формами профорієнтаційної роботи є:

– відбір абітурієнтів до ПДАТУ через розгалужену мережу базових середніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів, технікумів;

– проведення профорієнтаційної роботи в університеті, зокрема на випускових кафедрах, зі створенням робочих груп, які виїжджають в райони Хмельницької та суміжних областей;

– розробка рекламно-інформаційних брошур, листівок та мультимедійних презентацій;

– інформація щодо правил прийому в університет, яка доводиться до населення через засоби масової інформації та за допомогою сайту www.pdatu@edu.ua;

– вивчення потреб аграрних і переробних підприємств, органів державного управління в фахівцях-агрономах при особистих контактах з їх керівниками (ТОВ «Оболонь-Агро», агрохолдинг «Мрія», ТОВ «Агросолюшенс», корпорації «Сварог», «Кернел» та ін.);

– підтримання постійних контактів з керівниками вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, що здійснюють підготовку студентів за спорідненими спеціальностями (коледж ПДАТУ, Бучацький коледж, Кіцманський технікум, Новоушицький технікум, Снятинський технікум, Борщівський агротехнічний коледж, Заліщицький технікум та ін.);

– укладання угод про співпрацю із загальноосвітніми школами, ліцеями, гімназіями, коледжами, технікумами при проведенні профорієнтаційної роботи (у поточному навчальному році укладено 4 угоди про співпрацю).

Важливим елементом профорієнтаційної роботи по залученню абітурієнтів є проведення «Днів відкритих дверей» у ПДАТУ, на які запрошуються випускники шкіл, технікумів, училищ, робітнича молодь, батьки абітурієнтів та всі бажаючі.

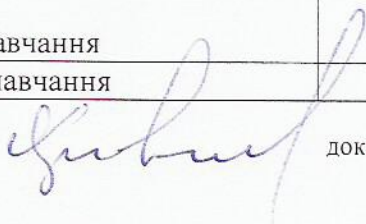
Показники формування і динаміка змін контингенту студентів протягом трьох останніх навчальних років за спеціальністю 203 «Садівництво і виноградарство» наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Показники формування контингенту здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» другого (магістерського) рівня

№ з/п	Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1.	Ліцензований обсяг підготовки:			
	- денна форма навчання	25	20	20
	- заочна форма навчання	25		
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб):	10	8	20
	- денна форма / в тому числі за держзамовленням	5/5	5/5	12/5
	- заочна форма / в тому числі за держзамовленням	5/5	3/3	8/3
3.	Подано заяв:			
	- за денною формою навчання	13	15	26
	- за заочною формою навчання	7	6	14

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення:			
	- за денною формою навчання	2,6	3,0	5,2
	- за заочною формою навчання	1,4	2,0	4,7

За період 2016-2018 рр. на навчання за денною та заочною формою щорічно зараховувалося 8-20 здобувачів вищої освіти. Протягом вказаного періоду виконання ліцензованого обсягу прийому в цілому за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» складає 40-100%.

Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення за денною формою навчання у 2018 році становив 5,2 особи.

Частка здобувачів вищої освіти зарахованих на навчання за державним замовленням у 2018 році становить 42% за денною формою навчання.

Кількість здобувачів вищої освіти зарахованих на навчання за кошти юридичних і фізичних осіб, з якими укладені відповідні договори на підготовку, у 2018 році, складає 60% від загального контингенту зарахованих осіб.

З науково-педагогічних працівників університету, які відповідають спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» створено групу забезпечення згаданої спеціальності в кількості 10 осіб. В даний час за освітньою програмою підготовки магістра спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» навчаються 19 здобувачів вищої освіти денної та 11 здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, що відповідає нормативу їх кількості на одного члена групи забезпечення спеціальності згідно чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Висока потреба у фахівцях спеціальності 203 «Садівництво і виноградарство» обумовлена охопленням зоною освітньої діяльності ПДАТУ південно-західного регіону України в складі Хмельницької, Чернівецької, Тернопільської та Івано-Франківської областей, що складає 9,3% території України. ПДАТУ є єдиним вищим навчальним закладом аграрного профілю в зазначеному регіоні. За площею і біопродуктивним потенціалом земельного фонду регіон є одним з провідних.

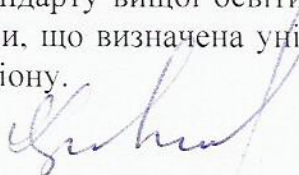
В агропромислових підприємствах і установах регіону існує потреба в агрономах, здатних впроваджувати сучасні зональні технології вирощування плодових та овочевих культур, спрямовані на підвищення ефективності галузей садівництва і овочівництва та зниження негативного впливу антропогенної діяльності на стан довкілля і здоров'я населення. Актуальності набуває у цій зоні і галузь виноградарства, зокрема вирощування столових сортів винограду.

Висновок. *Прийом здобувачів вищої освіти за спеціальністю 203 «Садівництво і виноградарство» відповідає потребам регіону, а організація, планування та формування контингенту студентів здійснюється без порушень чинного законодавства. На рівні випускової і профільних кафедр проводиться активна профорієнтаційна робота. Ліцензований обсяг прийому у 2018 році виконаний на 100%.*

3. Зміст підготовки фахівців

Процес навчання студентів рівня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» з підготовки фахівців за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство», розроблених у відповідності з проектом відповідного стандарту вищої освіти Міністерства освіти і науки України. Зміст її варіативної частини, що визначена університетом, достатньо повно враховує особливості та потреби регіону.

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Університет має Концепцію освітньої, наукової й інноваційної діяльності, затверджену Вченою радою та погоджену з Хмельницькою обласною державною адміністрацією. Концепція відповідає ідеям національної Доктрини розвитку освіти. Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про основи державної політики в сферах науки і науково-технічної діяльності», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями науки і техніки» та містить пріоритетні напрямки розвитку, мету, завдання та принципи діяльності університету, шляхи досягнення поставлених завдань та перспективи розвитку.

Освітньо-професійна програма «Садівництво та виноградарство» підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» на другому (магістерському) рівні вищої освіти в Подільському державному аграрно-технічному університеті містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» на другому (магістерському) рівні вищої освіти в Подільському державному аграрно-технічному університеті відображає календарний графік на весь строк навчання, бюджет часу здобувачів вищої освіти, де визначений час на теоретичне навчання, контрольні заходи, практичну підготовку, канікули та підготовку і проведення державної атестації, розподіл навчальних дисциплін за циклами підготовки, кредитами і семестрами.

Матеріали фахових видань агрономічного спрямування, навчально-методичні розробки кафедр університету, а також література, яка розміщена у внутрішній комп'ютерній мережі університету і мережі Internet, можуть використовуватися студентами під час самостійної роботи.

Стратегія і зміст навчання повністю відповідає галузевим стандартам вищої освіти України.

На основі навчального плану розробляються робочі навчальні плани, які щорічно переглядаються, уточнюються та узгоджуються. На кожну дисципліну навчального плану розроблені робочі навчальні програми, зміст яких узгоджений з попередніми дисциплінами і наступними курсами.

Навчальні плани і навчальні програми систематично удосконалюються на базі виконання науково-дослідних робіт, аналізу патентно-інформаційних джерел і досягнень виробництва.

Рівень організації навчального процесу на випусковій і профільних кафедрах відповідає вимогам акредитації. Графік навчального процесу на поточний навчальний рік та розклад занять на семестр виконуються. Зміст графіку навчального процесу відповідає навчальному плану.

Висновок. За результатами перевірки засвідчено, що зміст підготовки фахівців рівня вищої освіти «магістр» за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідає державним вимогам до акредитації.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу

Документи, що визначають вимоги та зміст підготовки фахівців рівня вищої освіти «магістр» за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» у Подільському ДАТУ, затверджені наказом ректора №9 від 27 квітня 2017 року «Про затвердження варіативних складових Подільського ДАТУ галузевого стандарту вищої освіти за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство».

Випусковою кафедрою садівництва і виноградарства укладений навчальний план підготовки фахівців. Термін підготовки фахівців рівня вищої освіти «магістр» за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» становить 1 рік 4 місяці на базі освітнього ступеня «Бакалавр» та освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Для організації та проходження практик викладачами кафедри садівництва і виноградарства розроблені програми, які регламентують мету, питання організації, проведення та підведення підсумків практичної підготовки студентів.

Кваліфікаційна магістерська робота має наукове спрямування і відображає рівень професійної підготовки магістра в галузі садівництва та виноградарства. Кваліфікаційні роботи магістрів виконуються на актуальну тематику, яка розкриває здатність використовувати інноваційні процеси в агропромисловому комплексі при проектуванні та реалізації екологічно-безпечних, економічно-ефективних технологій виробництва плодовоовочевої продукції та винограду. Методичне забезпечення виконання кваліфікаційної магістерської роботи відповідає встановленим вимогам.

Усі дисципліни навчального плану за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» рівня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» забезпечені навчально-методичними матеріалами, відповідно до сформованих та затверджених навчальних і робочих програм. Комплект методичних розробок для проведення практичних, семінарських занять, завдань для самостійної роботи, виконання курсових робіт сформований викладачами відповідних кафедр з урахуванням сучасного рівня викладання.

Комісія перевірила навчально-методичні комплекси фахових дисциплін: курси лекцій, методичні матеріали щодо проведення лабораторних і практичних занять, тематику та методичні вказівки для виконання курсових робіт, навчальні та контрольні завдання, роздатковий матеріал з навчальних дисциплін, пакети комплексних контрольних робіт, екзаменаційні білети, методичні матеріали для самостійної роботи студентів.

Програмне забезпечення для підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство», що акредитується, дозволяє постійно розширювати перелік навчально-методичних матеріалів, бази інформаційних даних, застосувати тестування під час контролю знань, ситуаційні завдання та ділові ігри для закріплення теоретичних знань, отримання практичних умінь. Впроваджені кафедрами в навчальний процес пакети прикладних програм відповідають сучасному розвитку техніки та інформаційних технологій і рівню вимог з фаху.

Випусковою кафедрою садівництва і виноградарства розроблені засоби діагностики рівня якості вищої освіти на основі галузевого стандарту вищої освіти України з наявними пакетами контрольних завдань і відповідні критерії оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни та комплексної перевірки знань

випускників-фахівців з садівництва та виноградарства, що відповідає вимогам акредитації.

Рівень забезпечення студентів підручниками, навчальними посібниками відповідає встановленим вимогам. Студенти також мають можливість користуватися розміщеними в електронній бібліотеці університету електронними варіантами підручників, навчально-методичних посібників, текстами лекцій та іншими матеріалами з дисциплін, що викладаються.

Забезпечення читальних залів фаховими періодичними виданнями, співвідношення посадкових місць у читальних залах до загального контингенту студентів відповідають встановленим нормам.

У Подільському ДАТУ створені належні умови для користування викладачами та студентами мережею Internet як джерела інформації, що відповідає акредитаційним вимогам.

Висновок: *Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» рівня вищої освіти «магістр» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідає діючим державним вимогам щодо акредитації.*

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу

Подільським державним аграрно-технічним університетом розроблена і використовується комплексна система формування професорсько-викладацького складу: штатні викладачі, провідні науковці, спеціалісти підприємств аграрного профілю.

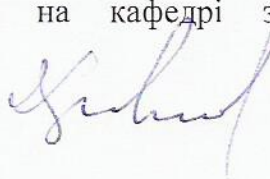
Аналіз кадрового забезпечення показує, освітній процес в Подільському державному аграрно-технічному університеті за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» забезпечується науково-педагогічними працівниками, які мають необхідний стаж науково-педагогічної діяльності та належний рівень наукової і професійної активності, що засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. із змінами, внесеними згідно постанови Кабінету Міністрів України № 347 від 10 травня 2018 року.

Весь професорсько-викладацький склад групи забезпечення освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» має науковий ступінь та вчене звання відповідно до профілю дисциплін, що ними викладаються.

При цьому, частка науково-педагогічних працівників, що працюють в університеті за основним місцем роботи складає 100%. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують освітньо-професійну програму «Садівництво та виноградарство» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» складає 100%, з яких 30% мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора.

Випусковою кафедрою є кафедра «Садівництва і виноградарства», яку з 2018 року очолює Зеленський Віктор Анатолійович – відмінник освіти України, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Навчальний процес на кафедрі забезпечують 6 науково-педагогічних

працівників. З них: докторів наук, професорів – 1 (17%); доцентів, кандидатів наук – 4 (67%); асистентів – 1 (16%).

На кафедрі працює Заслужений діяч науки і техніки України, доктор сільськогосподарських, професор Овчарук В.І.

Середній вік професорсько-викладацького складу випускової кафедри складає 42,7 роки.

В розробці типових навчальних програм брали участь такі викладачі кафедри: доцент Зеленський В.А., професор Овчарук В.І., доценти А.В. Долід, С.Д. Чебан, О.І. Мулярчук.

Кадровий склад кафедри садівництва і виноградарства є достатньо збалансованим, на кафедрі працюють доктор та кандидати сільськогосподарських наук різних наукових спеціальностей за профілем кафедри (плодівництво, овочівництво, землеробство тощо). Затвердила тему і активно працює над дисертацією на здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук доцент кафедри Мулярчук О.І.

Наявне кадрове забезпечення дозволяє кафедрі здійснювати якісну підготовку фахівців освітнього ступеня «магістр» і відповідає ліцензійним умовам та вимогам акредитації.

Щорічно випусковою кафедрою проводяться науково-практичні семінари, а також всеукраїнські студентські конференції «Перші кроки в аграрну науку» та «Наука. Молодь. Земля. Сталий розвиток».

Педагогічна і наукова діяльність всіх науково-педагогічних працівників згаданої кафедри відповідає спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство».

При цьому весь професорсько-викладацький склад пройшов за останні 5 років підвищення кваліфікації за профілем дисциплін, які ними викладаються, про що свідчать відповідні атестаційні документи та сертифікати про підвищення кваліфікації.

Викладацький персонал кафедри бере участь у методичних конференціях та семінарах, що спрямовані на вдосконалення змісту професійної підготовки фахівців, впровадження сучасних форм та методів навчання. З цією метою на кафедрі організована робота навчально-методичного та науково-методичного семінарів, на яких розглядаються сучасні проблеми методики викладання агрономічних і біологічних дисциплін, методології наукових досліджень та шляхи їх розв'язання. Крім того, викладачі після проходження стажування організовують семінар науково-педагогічних працівників, на якому розкривають нові методи викладання та наукових досліджень установ, де вони проходили стажування.

Рівень навчально-методичного забезпечення дисциплін та укомплектованість професорсько-викладацького складу регулярно аналізується на засіданнях методичної комісії та засіданнях кафедр.

Висновок. Експертна комісія констатує, що кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньо-професійної програми «Садівництво і виноградарство» зі спеціальності 203 «Садівництво і виноградарство» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Подільському державному аграрно-технічному університеті відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та Державним вимогам до акредитації.

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

6. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення навчального процесу

Загальна площа навчальних приміщень Подільського ДАТУ становить 64,4697 тис. м², з яких 24078,3 тис. м² використовуються для занять студентів.

В структуру факультету агротехнологій і природокористування входять 6 кафедр:

- рослинництва, селекції і насінництва;
- садівництва і виноградарства;
- садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства;
- екології, карантину і захисту рослин;
- агрохімії, хімічних і загально-біологічних дисциплін;
- геодезії та землеустрою.

В навчальному і науковому процесі факультет активно використовує інші відокремлені підрозділи університету:

- науково-виробничий центр «Поділля» (площа – 153 га);
- лабораторія «Навчально-науковий сад» (площа – 14 га)
- навчально-наукова лабораторія «Ботанічний сад» (площа – 17,5 га);
- науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексєєвої;
- проблемна науково-дослідна лабораторія насінництва польових культур;
- проблемна лабораторія з обробітку ґрунту;
- тепличний комплекс (150 м² закритого ґрунту);
- лабораторія інструментального контролю стану навколишнього

середовища;

- центральний міні-геополігон (2,5 га);
- навчальний геополігон (територія навчально-дослідного господарства «Поділля» (22 га);
- навчальний геополігон «Смотрич» (126,3 га).

Всі кафедри факультету мають належну матеріально-технічну базу для організації навчального процесу. За станом матеріально-технічної бази і її лабораторного оснащення факультет агротехнологій і природокористування Подільського ДАТУ незмінно за підсумками щорічних рейтингів Міністерства аграрної політики та продовольства України входить до десятки кращих навчальних закладів в системі вищої аграрної освіти, де готують фахівців аналогічного профілю і освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Станом на 1 вересня 2018 року контингент студентів денної форми навчання факультету агротехнологій і природокористування складає 433 осіб.

За факультетом закріплено 10 лекційних аудиторій, які обладнані мультимедійними засобами навчання. Всі кафедри мають робочі кімнати для викладачів і лаборантів та аспірантів окремо.

В 1997 році факультету передано Кам'янець-Подільський ботанічний сад, який має статус об'єкта природно-заповідного фонду України загальнодержавного значення і є членом Міжнародної асоціації ботанічних садів та співдружності Європейських ботанічних садів. Його засновано 1 жовтня 1930 року на базі ботанічних колекцій Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту та інституту народної освіти.

Територія землекористування навчально-наукової лабораторії «Ботанічний сад» становить 17,5 га. При цьому загальна площа закритого ґрунту складає 1300 м².

В структурі ботанічного саду функціонує три лабораторії:

- лабораторія дендрології;
- лабораторія флори і рослинності;
- лабораторія декоративного квітникарства і садівництва.

Колекційний фонд нараховує 1347 таксонів рослин місцевої і світової флори. Серед цього розмаїття 12 видів занесено в Міжнародну Червону книгу, 23 види - у Червону книгу України і 36 видів - до Списку рослин Червоної книги Хмельницької області.

Ботанічний сад приймає активну участь в міжнародному співробітництві з актуальних проблем збереження, використання і розвитку ботанічних садів, в обміні рослинним матеріалом, науковою інформацією, в проведенні наукових конференцій, симпозіумів, спільних експозицій, видавничій діяльності. Він підтримує зв'язки з 126 ботанічними садами України та 37 країн світу.

В 1997 році закладено навчально-промисловий сад на площі 14 га з великим набором плодкових насаджень різних порід.

Для проведення науково-дослідної роботи і навчальних практик функціонує науково-виробничий центр «Поділля», загальною площею 153 га.

З 1972 року в університеті функціонувала проблемна науково-дослідна лабораторія гречки, яка в 1997 році отримала статус науково-дослідного інституту круп'яних культур. За 35 років існування цього підрозділу його колективом виведено близько 40 сортів гречки. В науково-дослідному інституті круп'яних культур ім. О.С. Алексєєвої зібрана найбільша в Україні колекція світового генофонду гречки.

При кафедрі садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства успішно функціонує проблемна науково - дослідна лабораторія з обробітку ґрунту, тематика досліджень якої включає в себе вивчення питань екологічної раціоналізації землеробства.

Рішенням Міністерства аграрної політики України з 2002 року працює проблемна науково-дослідна лабораторія з насінництва польових культур.

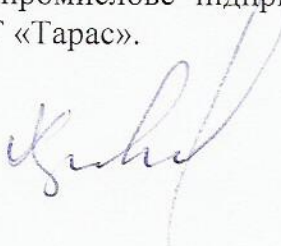
На випусковій кафедрі садівництва і виноградарства функціонують наступні навчально-наукові лабораторії:

- овочівництва ім. професора Г.Є.Усика;
- плодівництва і помології;
- технології зберігання і переробки продукції рослинництва;
- дендрології та лісознавства;
- виноградарства та ампелографії.

Кабінет дипломного проектування і магістерської підготовки кафедри садівництва і виноградарства обладнаний сучасною комп'ютерною технікою в кількості, яка дозволяє здійснювати повноцінний навчальний процес підготовки фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів в заявленому ліцензованому обсязі їх прийому.

На базі Національного природного парку «Подільські товтри» створена філія кафедри садівництва і виноградарства, що дозволяє активно використовувати лабораторний потенціал парку в навчальному процесі підготовки фахівців даної спеціальності.

Укладенні договори про співпрацю з ТОВ СП «НІБУЛОН» філія Кам'янець-Подільська; ПСП «Константа»; Фермерське господарство «Яніс»; ПП «Буковина Агросвіт»; Приватне агропромислове підприємство «Цвітова» Буцацького району Тернопільської області; ФГ «Тарас».

У Подільському державному аграрно-технічному університеті також зроблені серйозні кроки в забезпеченні факультетів і кафедр комп'ютерною технікою. На сьогоднішній день в комп'ютерних класах університету – 524 персональних комп'ютера, з яких 360 робочих місць мають вихід в Internet. Така кількість комп'ютерів відповідає нормативам кількості робочих комп'ютерних місць на 100 студентів. Ведеться регулярне оновлення комп'ютерного парку.

Всі кафедри університету забезпечені комп'ютерною технікою. На кожному факультеті є не менше двох комп'ютерних класів, укомплектованих так, щоб забезпечити незалежну роботу підгрупи студентів. На всі комп'ютери встановлені ліцензійні версії Windows. Придбаний офісний пакет Star Office 6 з правом використання на всіх комп'ютерах навчального закладу.

Також в університеті широко застосовується безкоштовне програмне забезпечення: Open Office, Moodle, GIMP, Irfan View, Avira Antivir Personal та багато іншого. З метою економії коштів ведеться планомірний відбір безкоштовних та умовно-безкоштовних програм для використання в навчальному процесі та офісній роботі. Частина комп'ютерів працює під Freeware операційними системами Linux різних модифікацій.

Обладнано комп'ютерами два читальних зали (по 10 комп'ютерів в кожному) з можливістю прямого підключення до мережі Internet. Читальні зали зв'язані з відділом комплектації бібліотеки, що при встановленні відповідного програмного забезпечення надасть можливість читачам проводити пошук і замовлення літератури з будь-якого комп'ютера в мережі, автоматизує процеси видачі і повернення літератури, ведення статистики. Накопичується електронна база даних бібліографічних описів книжкового фонду за допомогою спрощеної версії бібліотечної програми «Irbis», ведуться переговори щодо придбання і встановлення повно функціональної бібліотечної програми, принтерів і сканерів штрих-кодів.

На факультеті агротехнологій і природокористування функціонує 4 комп'ютерних класи, в яких нараховується 33 комп'ютери з відповідним програмним забезпеченням. Існує підключення до мережі Internet. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів складає близько 3,0.

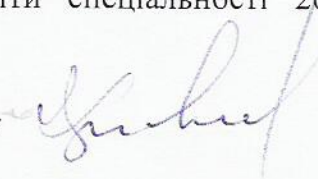
В університеті для послуг студентів створена відповідна соціальна інфраструктура: 3 гуртожитки з загальною житловою площею близько 17740,7 м², студентська їдальня і 4 буфетів в навчальних корпусах, актові зали, стадіон і 3 спортивних зали, спортивні майданчики поблизу гуртожитків тощо.

Все це дозволяє забезпечити належні умови для якісного здійснення навчально-виховного процесу і дозволля студентів університету.

Висновок. *Експертна комісія зазначає, що матеріально-технічна база для підготовки фахівців рівня вищої освіти «магістр» за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» створена та відповідає державним вимогам щодо акредитації освітньо-професійної програми.*

7. Якість підготовки і використання фахівців

За підсумками останньої заліково-екзаменаційної сесії абсолютна успішність здобувачів вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство»

складала 100%, при цьому якісний показник успішності становив також 100%, а середній бал успішності склав – 4,39.

Навчальний план підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» передбачає виконання ними курсових робіт.

Аналіз курсових робіт та рівень їх виконання з даної спеціальності показав, що в цілому зміст і обсяг курсових робіт відповідають встановленим вимогам. Середній бал захисту курсових робіт за підсумками першого року навчання склав – 4,14.

Виробничу практику здобувачі вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» проходять в другому семестрі першого курсу навчання згідно укладених договорів про її проходження в базових господарствах (підприємствах).

Результати захисту звітів з виробничої практики за спеціальністю показали, що середній бал захисту склав – 4,43 бала. Якісний показник успішності становив 100,0%.

Кафедрами Подільського ДАТУ у повному обсязі підготовлені комплекти комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки залишкових знань здобувачів вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» з дисциплін обов'язкової і вибіркової компонент відповідної освітньо-професійної програми.

ККР розроблені у 3-х варіантах, в кожному з яких 50 тестових завдань. Для виконання ККР відводилося 2 академічні години. До комплексних контрольних робіт додаються критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Комплекти матеріалів до комплексних контрольних робіт з перевірки залишкових знань здобувачів вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» розглянуто на засіданнях відповідних кафедр і затверджені випусковою кафедрою – садівництва і виноградарства.

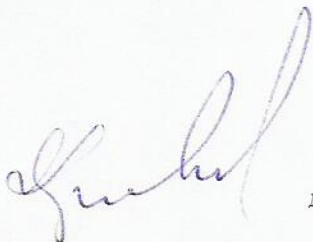
Комплексні контрольні роботи акредитаційного самоаналізу з дисциплін навчального плану підготовки «магістра» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» були проведені в період з 10 по 13 вересня 2018 року відповідно до наказу ректора Подільського ДАТУ «Про проведення комплексних контрольних робіт акредитаційного самоаналізу спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» за другим (магістерським) рівнем» (наказ №963с від 03.09.2018 р.).

Під час роботи експертної комісії в комплексних контрольних роботах з дисциплін обов'язкових і вибірових компонент освітньо-професійної програми підготовки магістра взяли участь 7 здобувачів вищої освіти 2 курсу навчання спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» або 100% їх складу за списком (табл. 3).

За результатами ККР з циклу гуманітарної і соціально-економічної підготовки абсолютна успішність склала 100%, а якісний показник – 71,4%.

За дисциплінами циклу природничо-наукової підготовки абсолютна успішність склала 100%, а якісний показник успішності – 71,4%.

За дисциплінами циклу професійної та практичної підготовки абсолютна успішність склала 100% з якісним показником успішності – 71,4%.

Таблиця 3

**Результати виконання комплексних контрольних робіт здобувачами вищої освіти
другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство»
спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство»**

Назва дисциплін, за якими проводився контроль	Кількість здобувачів вищої освіти, осіб	Виконували ККР		3 нх одержали оцінки										За результатами самоаналізу				За результатами експертної перевірки				Відхилення			
				«відмінно»		«добре»		«задовільно»		«незадо- вільно»		абсолютна успішність, %	середній бал	абсолютна успішність, %	середній бал	абсолютна успішність, %	середній бал	абсолютна успішність, %	середній бал						
				осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%									осіб	%				
Дисципліни циклів гуманітарної і соціально-економічної підготовки																									
Політичні і соціальні студії	7	7	100,0	1	4	2	-	100,0	85,8	4,14	100,0	71,4	3,9	немає	-14,4	-0,24									
Дисципліни циклу природничо-наукової підготовки																									
Грибівництво	7	7	100,0	2	28,6	3	42,8	2	28,6	-	100,0	100,0	4,0	немає	-28,6	-0,57									
Дисципліни циклу професійної та практичної підготовки																									
Сучасні агротехнології в садівництві і винаградарстві	7	7	100,0	2	28,6	3	42,8	2	28,6	-	100,0	71,4	4,0	немає	немає	немає									
Світові агротехнології в овочівництві відкритого і закритого ґрунту	7	7	100,0	2	28,6	3	42,8	2	28,6	-	100,0	100,0	4,0	немає	-28,6	-0,57									
Всього за циклом:	X	14	100,0	4	28,6	6	42,8	4	28,6	-	100,0	85,8	4,28	100,0	71,4	4,0	немає	-14,4	-0,28						

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Найбільш високі якісні показники успішності одержані після виконання здобувачами вищої освіти комплексних контрольних робіт з дисциплін «Світові агротехнології в овочівництві відкритого і закритого ґрунту» і «Грибівництво».

В цілому за результатами всіх проведених ККР оцінки «відмінно» заслуговують знання та компетентності – 25% здобувачів вищої освіти, «добре» – 46%, «задовільно» – 29%.

Таким чином, підсумки виконання здобувачами вищої освіти комплексних контрольних робіт акредитаційного самоаналізу за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» у Подільському ДАТУ свідчать про відповідність результатів його освітньої діяльності вимогам державної акредитації до підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр».

Практична підготовка студентів була оцінена шляхом перевірки звітів про проходження виробничої практики та щоденників з практики. Виробничу практику студенти проходять згідно укладених договорів про проходження практики на підприємствах агропромислового комплексу Хмельниччини та інших суміжних областей України.

На даний час студенти мають можливість проходження практик на базі ФГ «Гадз» (Бучацький район Тернопільської області), ВАТ «Городоцьке» (Городоцький район Хмельницької області), СТОВ «Волиця» (Теофіпольський район, Хмельницької області), Придністровська дослідна станція садівництва Буковинського інституту АПВ НААНУ, ТОВ «Оболонь-Агро», ТОВ «Агросолюшенс», Хмельницької обласної дослідної станції Інституту кормів і сільського господарства Поділля НААНУ, СТОВ АФ «Нефедівське», ТОВ «Агрофірма «Карпати» (Бучацький р-н Тернопільської області), АПОП «Золотий колос» (Новоселицький р-н, Чернівецької області), ТЗОФ АПФ «Роднік Плюс» (м. Снятин Івано-Франківської області), ТОВ «Щедра нива» (Хмельницький р-н Вінницької області) та багато ін.

Студенти оформлюють звіти з практики, які після її завершення захищають перед спеціальними комісіями, що створені згідно з наказом ректора. Практична підготовка студентів знаходиться на належному рівні.

Курсові роботи в процесі підготовки магістрів з дисципліни «Сучасні агротехнології в садівництві і виноградарстві» також виконуються за реальною тематикою безпосередньо в лабораторіях кафедри і на підприємствах. На кафедрі є повне методичне забезпечення щодо виконання курсових робіт.

Експертною комісією було перевірено 20% курсових робіт, результати перевірки наведені в таблиці 4.

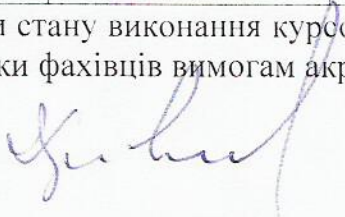
Таблиця 4

Результати перевірки курсових робіт та проектів

Показники успішності	Оцінка викладача	Оцінка експерта	Розбіжність
«Сучасні агротехнології в садівництві і виноградарстві»			
Середній бал	4.3	4.1	- 0.2
«Світові агротехнології в овочівництві відкритого і закритого ґрунту»			
Середній бал	4.0	3.9	-0.1

Результати перевірки стану виконання курсових робіт свідчать про відповідність даного елементу підготовки фахівців вимогам акредитації.

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Організаційно-методичне забезпечення державних атестацій у вигляді методичних рекомендацій для дипломного проектування відповідає за своїм змістом вимогам вищої школи; тематика дипломних робіт щорічно оновлюється.

Експертна комісія перевірила дипломні роботи 2017 року випуску. Середній бал перевірених дипломних робіт за оцінкою ДЕК склав 4,5 бали. За оцінкою експертної комісії – 4,5 бали. Розбіжності немає.

Перевірка всіх дипломних робіт показала належну якість їх підготовки. При аналізі цих робіт оцінювалась актуальність і спрямованість тематики робіт, науково-технічний рівень їхнього виконання, ступінь вирішення сучасних проблем, застосування нових інформаційних технологій, наявність публікацій за темою роботи. Тематика робіт визначалась об'єктами і технологіями вирощування плодових і овочевих культур регіону.

У ПДАТУ розроблена ефективна система зворотного зв'язку з випускниками, яка реалізована через відділ практичної підготовки і працевлаштування.

На кафедрах постійно підтримується тісний зв'язок з випускниками. Для цього призначено відповідальну особу з числа професорсько-викладацького складу, яка продовжує підтримувати зв'язок з випускниками та при необхідності надає їм професійні консультації.

Висновок. Експертна комісія констатує, що якість підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Подільському державному аграрно-технічному університеті, рівень їх професійної та практичної підготовки відповідає державним вимогам до акредитації.

8. Перелік контролюючих органів та заходи з їх усунення

За період підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за освітньо-професійною програмою, що акредитується, перевірок контролюючими органами не було.

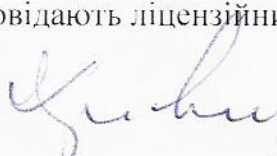
9. Загальні висновки та пропозиції

Розглянувши подані Подільським державним аграрно-технічним університетом акредитаційні матеріали і провівши аналіз на місці експертна комісія Міністерства освіти і науки України дійшла висновку:

1. Освітньо-професійна програма «Садівництво та виноградарство», навчальний план для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідають встановленим вимогам до освітніх програм і забезпечують державну гарантію якості освіти.

2. Кадровий склад випускової кафедри та кафедр, що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти рівня магістр освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» з ліцензійним обсягом прийому 20 осіб відповідають вимогам до акредитації освітньо-професійних програм.

3. Освітня діяльність Подільського державного аграрно-технічного університету, умови та рівень її здійснення щодо підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство», стан науково-дослідної роботи, навчально-методичного, кадрового та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу відповідають ліцензійним умовам та вимогам до акредитації.

4. Експертна комісія вважає за доцільне надати керівництву Подільського державного аграрно-технічного університету наступні рекомендації з підвищення якості підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство»:

- випусковій кафедрі приділити увагу підготовці власних науково-педагогічних кадрів в докторантурі за фахом;

- сприяти публікації результатів наукових досліджень в журналах, які індексуються в Web of Science і Scopus, видання викладачами випускової кафедри монографій та власних підручників і навчальних посібників із спеціалізованих дисциплін за фахом;

- продовжити комплектування бібліотечних фондів новітньою спеціальною літературою;

- доповнити навчально-методичні комплекси дисциплін аудіо-, відеоматеріалами; удосконалити та доповнити базу індивідуальних науково-дослідних завдань з дисциплін загальної підготовки в частині ситуаційних завдань;

- розглянути доцільність та можливість впровадження дуальної форми освіти та посилити роль випускової кафедри у взаємодії з роботодавцями щодо працевлаштування випускників;

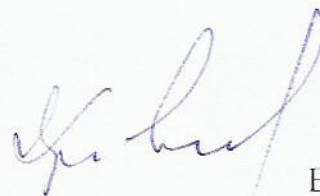
- проводити тісну співпрацю із закордонними навчальними закладами з питань стажування та обміну здобувачами вищої освіти і викладачами, а також спільного виконання наукових проектів;

- розширити перелік баз практик господарствами фахового спрямування.

Висновок: на підставі вищевикладених фактів та порівнянні фактичних показників діяльності Подільського державного аграрно-технічного університету і вимог до акредитації, поданих у порівняльних таблицях (додатки А і Б) експертна комісія зробила висновок про можливість акредитації освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Голова експертної комісії,

доктор сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри садівництва, виноградарства,
біології та хімії Одеського державного
аграрного університету

Е.І. Хреновський

Член експертної комісії,

кандидат сільськогосподарських наук, доцент
кафедри садівництва і овочівництва Львівського
національного аграрного університету

Б.І. Гулько

21 листопада 2018 року.

З експертними висновками ознайомлений:

ректор Подільського ДАТУ, доктор
економічних наук, професор, заслужений
працівник сільського господарства України

В.В. Іванишин

Голова експертної комісії

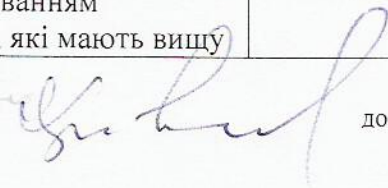
доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Порівняльна таблиця дотримання кадрових і технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство»

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
КАДРОВІ ВИМОГИ			
щодо забезпечення провадження освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	немає
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук або професор	+	немає
3. Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю			
2) наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	немає
3) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	немає
Проведення освітньої діяльності			
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу	60	100,0	+40

Голова експертної комісії

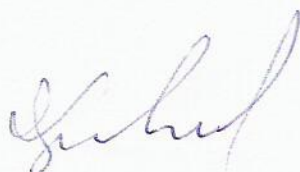

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
категорію)			
2) які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора	20	25,9	+5,9
3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання	-	-	-
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	15	31,0	+16,0
2) практичної роботи за фахом	-	-	-
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше чотирьох умов, зазначених у пункті 30 Ліцензійних умов	підпункти 1—18 пункту 30 Ліцензійних умов	+	немає
7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем доктора наук та вченим званням			
2) з науковим ступенем та вченим званням	+	+	немає
3) з науковим ступенем або вченим званням			

Голова експертної комісії

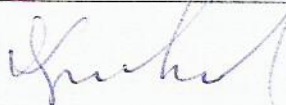

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	немає *
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	15,4	+13
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	38	+8
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	немає
2) пунктів харчування	+	+	немає
3) актового чи концертного залу	+	+	немає
4) спортивного залу	+	+	немає
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	немає
6) медичного пункту	+	+	немає
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
Проведення освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	немає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	немає
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	немає
Проведення освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	немає

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

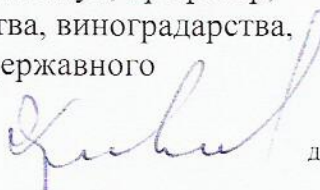

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	немає
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	немає
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	немає
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	немає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	+	немає
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	немає
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	немає
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	70	+10

Голова експертної комісії,

доктор сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри садівництва, виноградарства,
біології та хімії Одеського державного

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

аграрного університету

Е.І. Хреновський

Член експертної комісії,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
кафедри садівництва і овочівництва Львівського
національного аграрного університету

Б.І. Гулько

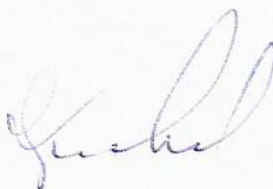
21 листопада 2018 року.

З експертними висновками ознайомлений:
ректор Подільського ДАТУ, доктор
економічних наук, професор, заслужений
працівник сільського господарства України

В.В. Іванишин

Голова експертної комісії

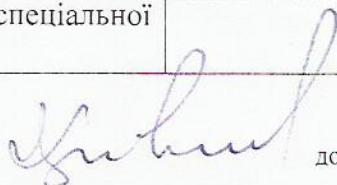
доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

**Порівняльна таблиця дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик
підготовки здобувачів
за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» другого
(магістерського) рівня
зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство»**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
Дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки здобувачів			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	немає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	немає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	немає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	71,4	+21,4
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	71,4	+21,4
2.3 Рівень знань студентів з спеціальної (фахової) підготовки:			

Голова експертної комісії

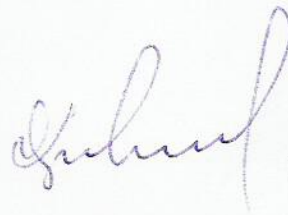

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	71,4	+21,4
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	немає
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	немає
4. Наявність органів студентського самоврядування	+	+	немає

Голова експертної комісії,
доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри садівництва,
виноградарства, біології та хімії Одеського
державного аграрного університету

Е.І. Хреновський

Член експертної комісії,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
кафедри садівництва і овочівництва
Львівського національного аграрного
університету

Б.І. Гулько

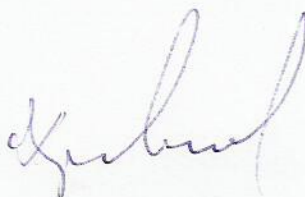
21 листопада 2018 року.

З експертними висновками ознайомлений:
ректор Подільського ДАТУ, доктор
економічних наук, професор, заслужений
працівник сільського господарства України

В.В. Іванишин

Голова експертної комісії

доктор с-г. наук, професор Е.І. Хреновський